

ነገረ ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ፡-ብጨለፍታ

====////====////====

ክቡራትን ክቡራንን፣ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ አብ ታሪኽ ብርክት ዝበለ ነጥብታት ኣሎ ከዘክርም ዝክእል፣እዚ ድማ ሳሳ ዕለ ክእለቶምን ዕድሎምን ምኳኑ ይርደአኻ ኢዩ።ንሎሚ ኣነ ብዙሕ ዝብሎ የብለይን ግን ድማ አብ ታሪኽ ብምግዳሰይ፣ታሪኽ ድማ አብ ግቡእ መቃን ጊዜኡ ተዘይተሪሙን ክምርመርን ክፅናዕን ተዘይተገይሩ ብይኸውን ኢዩ ክጸሓፍን ክትረኽንን ንቡር ተርእዮ ኮይኑ ኣሎ።

ሓንቲ ኣብነት ድማ ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ፡አብ ኣዲስ ኣበባ ብፍላይ ድማ አብ ከባቢ ፒያስ ብዙሕ ዝካረይ ዝዛውቲ ወኒኖም ብምንባርም ዝፍለጥ ጉዳይ ኢዩ።ነዚ ብዝምልከት ድማ ብቅኔ ገይርኻ ምዝራብ ሓደ ካብ ልምዶም ብምንባር፣ብግጥሚ ዝበልዎ ሃዋሁን ኩነትን ብመጠኑ ይኹን መልክዑን ትሕዝትኡን ይላቀቕ ብምህላወ፣ንምእራም ዝግለመ ምኳኑ ክስመረሉ ይግባእ እብል።

አብዚ ንቅነ እዚ ምስ ክቡር ዶ/ር ኪሮስ ሙሉን ምስ ኣቶ ኪሮስ ወልደሚካኤልን ዝተብሃሉ አብ ከባቢ ፒያሳ ልዕሊ 50 ዓመት ዝነበሩን ንነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ድማ ብኣካል ዝፈልጥዎም ዝሓበሩኒ ይኹን ቅድም አብ ፒያሳ እናወግልና ካብ ዘዋህልልክዎን ገለ ክብል ኣለኒ ካብ ዝብል ንሎሚ አብ ታ ~መገዛእ ቤተይ ከተኩር ኢዩ።ቕድሚኡ ግን ነዚ ክብል ካብ ዝቐሰበኒ ሓደ ጽሑፍ ናገኹም ከብሎ ኢዩ።

“ብገዛእ ቤተይ!

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ዝተባህሉ ብዓል ጸጋ ፡ አብ ኣዲስ ኣበባ ብዙሕ ዝዛውቲ ሰሪሖም የካርዩ ነበሩ። ሓደ እዋን አብ ግዜ ክራማት ክፍሊት ገዛ ክራይ ክእክቡ እናዞሩ ዝናብ ክሃርም ጀመረ።ተኻራያይ ክሰምዖም ሰለ ዘይክኣለ እቲ ዝናብ አብ ኣፍ ደገ ደው ኢሎም ከለዉ ጽሑፍ። እቲ ተኻራያይ ድምጺ ምስ ሰምዐ፡ "መን ኢኻ?" ኢሉ ሓተተ።

"ተሰማ እሸቴ እየ ባዕለይ ደገ ቆይመ ኣለኹ ብገዛእ ቤተይ!"- በልዎ ይበሃል።

ይትረፍ ናትና ዝኹነ ነገር፡ ንባዕልና እኳ ናይ እግዚአብሄር ኢና። እዚ ሰብነትና ገዝኡ እዩ።ንሕና ግና ብገዛእ ገዝኡ አብ ደገ ቤት ደው ኣቢልናዮ ኣለና።

ራእይ 3 (Revelation)20፤ እንሆ፡ አብ ደገ ቤት ደው ኢሊ ኳሕኳሕ ኡብል ኣሎኹ። ሓደ እኳ ድምጺ ሰሚዑስ ማዕጾ እንተ ኸፈተለይ፡ ናብኡ ኸኣቱ ምስኡ ኸኣ ክድረር እየ፡ ንሱውን ምሳይ።

ንሱ ዝናብ ጸሓይ ተወቂዑ ፡ ተገሪፉ፡ ተሰቐሉ፡ ንመቓብር ሰዒሩ፡ አብ ደገ ቤት ደው ኢሉ የንኳሕክሕ ኣሎ። ጸውዒቱ ናይ ንሱሓ ዕድመ እዩ። ንፈተውቲ ድራር ምስ ዓደምካ፡ በለጎም ሰትዮም ንቤቶም እዮም ዝኸዱ።

ምሳኻ በሊዑ ገዲፍካ ዘይክይድ፡ ድሕሪ ድራር ዘሎ ጸልማት ለይቲ ምሳኻ ዘሕልፎ ግን እቲ ካብ ዓሰርተ ሸሕ ፈተውቲ እተመርጸ ፈታዊ እየሱስ ክርሰቶስ እዩ። ነቶም ኣብዛ ምድራዊት ድንኳኖም ደገ ልዎም ከፊቶም እተቐበልዎ፡ አብታ መንግሥቱ ምስኡ ክኸብሩ እዮም።

‘የእግዚአብሄር ትዕግስት በ ዲያ ኣሸናፊ መኩንን’ ምድሪ ናይ እግዚአብሄር እያ ንሕና ኸኣ ኣብኣ ሰደተኛታት ኢና።ሰጋና ማሕደር መንፈስ ቅዱስ ንምኅን እዩ ተፈጠሩ።እዚ ማለት ዓለም ንዓና ገዛ ኸራይ

እያ።ከም ስርዓት ሱብ፡ ከምቲ ንኣካራያይ ቤትና ንንብረቱ ብጽሬትን ብክንክንን ንሕዘሉ ፡ ዓሰቡ ኸኣ ቅድሚ ካሊእ ዕማምና ሰሪዕና እንህቡ።

ነዚ ዋና ስጋና ዝኹነ እየሱስ ክርስቶስከ ደኣ፡ ከመይ ንንብረቱ ብክንክንን ብጽሬትን ዘይንሕዘሉ ጸማ ነፍሱ'ኸ ዘይንኸፍሎ።ትእዛዝ እግዚኣብሄር ከቢድ ኣይኩነን።1ይ ዮሃ 5፣3 ቅንዕና እናገበርና፡ ምሕረት እናፈቶና፡ምስኡ ብትሕትና ክንመላለስ እንተዘይኩይኑ!ካባና ዝደልዮ እንታይ 'ዶ ኣለዎ እዩ!!

ደገ ልብና ከፊትና ምሳና ክድረር ንፍቀደሉ፡ምስኡ ናይ ምድራር ውሕስነት ከኣ ክህልወና እዩ!!

"ንጉስ ዝኣክል ኣብ ደገ ቤትካ ደው ኢሉከመይ ጌርካ ደቂስካ ይሕደር"!!! ሱብኣት ንእግዚኣብሄር!"-በረከትኣብ መንግስተኣብ 12 ሓምለ 2020 ዓ/ም ኣብ ገጻት ማሕበራዊ መራኽቦ ዝጸኣፎ ዝተወሰደኣ ኢዩ።

መንበሪ ቤት እንዳ ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ነበር

“ኣብዛ ዛንታ’ዚኣ፡እቲ ጉዳይ ዝተፈጸመሉ ኣብ ከባቢ ፒያሳ ኢዩ።ካልኣይ እታ ሰራሕተኛ እቲ ቤት ኢያ ከምኡ ኢላቶም።...” ካልእ ደማ ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ኣድሂቡ ካብ ዝተጽኣፉ ጽሑፋት ናባኩም መሪጸ ከቕርብ እሞ ኣብ ዝቕጽል ክውሰኽ ወይ ክእረም ዝበልክዎ ከቕርብ ተሰፋ እገብር።

“ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ - "ጠጅም ኣልጠጣነ ከተለየናቸሁ፤ ኣውራው ከተያዘ ማሩን እባካቸሁ" ሐምሌ 20 ቀን 1869 ዓ.ም. ምንጃር ተወለዱ። በ1900 ዓ.ም. ሙሴ ሆልስ የተባለ ጀርመናዊ ወደ ኣገሩ ሲመለስ ተሰማ እሸቴን ሊያስተምራቸው ጀርመን ኣገር ወስዷቸው የመኪና ኣሠራር ለመማር ቻሉ። የማሲንቅ ቸሎታ ስለነበራቸው ዘለሰኛና መዲና ዲስኮቸ ኣስቀርጸው ነበር።

ኣዲስ ኣበባ እንደ ተመለሱም የመንግሥት መኪናዎቻ ቃላፊ ሆነው ሌሎቻ ወጣቶቻን የመኪና መንዳት ኣስተምረዋል። የኣቤቶ ኢያሱ ባለሟል ነበሩ። በመጀመሪያ የፍልውሐ ሹም ቀጥሎም ኅዳር 27 ቀን 1907 ዓ.ም. የፖስታ ሚኒስቴር ሹም ሆኑ።

ልጅ ኢያሱ ከሥልጣን ሲወርዱ በእስረኛነት ወደ ጅማ ተላለፉ። ኣቤቶ ኢያሱ ከታሰሩ በኋላ ስለ ምሕረት ልመና በግጥም መልክ

“ጠጅም ኣልጠጣነ ከተለየናቸሁ፤

ኣውራው ከተያዘ ማሩን እባካቸሁ።”

ብለው ልከው ተፈቱ። ኣዲስ ኣበባ ከተመለሱ በኋላ የብሾፍቱ ሆቴል ግንባታ ቃላፊ ሆነው ነበር። ከጠላት ወረራ በፊት ነጋድራስ ተብለው ወላይታን ተሾመው ነበር። ከነፃነት መመለስ በኋላ በሻሸመኔ የቲማቲምና የእንጨት መሰንጠቂያ ፋብሪካ ሥራ ኣስኪያጅነትን ተሾመው ነበር።

ጥቅምት 4 ቀን 1957 ዓ.ም. በ87 ዓመታቸው ሞቱ። ነጋድራስ ተሰማ በቅኔና በግጥም ቸሎታቸው የታወቁ ነበሩ።

ምንጭ:- መርሰዔ ሀዘን ወልደ ቂርቆስ፣ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ 1922 እስከ 1927፣ 2009 ዓ.ም

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ

#ታሪክን ወደኋላ

በኢትዮጵያ የሙዚቃ ታሪክ በሸክላ የተቀረፀ የመጀመሪያው ዜማ የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ስራዎች ሲሆኑ ዘመኑም በአጤ ምኒልክ ዘመን መንግስት ነበር። ተሰማ እሸቴ የተላኩበት የሹፊርነትና የመካኒክነት ትምህርት አጠናቀው አጥጋቢ ውጤት ከማምጣታቸውም በላይ የመጀመሪያውን የአማርኛ ዜማ እዚያው በጀርመን ሀገር ሆነው ለማስቀረፅ በቅተዋል ። በጀርመን ቆይታቸው ወቅት የጀርመን የሙዚቃ ድርጅት ጠይቋቸው የኢትዮጵያ መዲናና ዘለሰኛ ዜማዎች በ17 አይነት ስልት እየተጫወቱ ተቀርፀዋል።

ከባንያው የተሰማ እሸቴን ዜማዎች በ17 ሸክላዎች የቀረፀው ሲሆን ለዜማው ባለቤት የድካም ዋጋ እንዲሆን በወቅቱ 17ሺህ የጀርመን ማርክ ከፍለዋቸዋል። በዘመኑ ብቻ ሳይሆን በሀገራችን አሁንም እነዚህ የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ብርቅዩ ሸክላዎች በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በኢትዮጵያ ዋናትና ምርምር ተቋም ውስጥ ተሰብስበው ይገኛሉ።

እነዚህ በተቋሙ እጅ ያሉት 16 ሸክላዎች እያንዳንዳቸው ሁለት ሁለት ዜማዎችን የያዙ ሲሆኑ ባጠቃላይ 32 ዜማዎች ተቀርፀውባቸዋል። እያንዳንዱ የሸክላው ገፅ A ወይም B ተብሎ ተሰይሟል ፣ የዜማው ባለቤት ተሰማ እሸቴ ስም አለ። ሸክላው ጀርመን ሀገር መሰራቱ እንዲሁም የሸክላው ቁጥር ተጠቅሰዋል።

በ1925 -26 ዓ.ም አካባቢ የእነ ፈረደ ጎላ ፤ ንጋቷ ከልካይና ተሻለ መንግስቱ የዜማ ሸክላዎች ብቅ እስካሉ ድረስ ፣ የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ሸክላዎች ከ20 አመታት በላይ አቅም ባላቸው ቤተሰቦች ዘንድ በብቸኝነት በግራማፎን ሲደመጡ ቆይተዋል።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ የመጀመሪያው ሙዚቃን በሸክላ ያስቀረፁ እና ህጋዊ መንጃ ፍቃድ ይዘው የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ መኪና አሽከርካሪ እንዲሁም የመጀመሪያው መካኒክ ነበሩ።

ነጋድራስ ተሰማ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ቀራጺ፣ ፎቶግራፊር፣ አዝማሪ፣ ባለቅኔ ፣ ሰዓሊ ፣ የፖለቲካ ሰው ፣ ነጋዴና የመኪና ጠጋኝና ሹፊር የሆኑት ነጋድራስ ተሰማ ፣ በዘመናቸው በርካታ አዳዲስ ነገሮችን ለመጀመር ፍላጎት ነበራቸው።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ከአባታቸው ከአቶ እሸቴ ጉቤ እና ከእናታቸው ከወ/ሮ ወለተየስ ሀብቱ ሐምሌ 20 ቀን 1869 ዓ.ም. ሰሜን ሸዋ ውስጥ በምንጃር ወረዳ ልዩ ስሙ ቀርሾ አጥር በሚባል ሥፍራ ተወለዱ። ነጋድራስ ተሰማ ከ10 ዓመታው ጀምሮ ያደጉት በሀረር ከተማ ነው። ሀረር ብዙ ሳይቆዩ አባታቸው አቶ እሸቴ ሀረር ላይ ሲሞቱ ነጋድራስ ተሰማ አፄ ምኒልክን ተከትለው አዲስ አበባ በመምጣት በንጉሠ- ነገሥቱ ቤተ-መንግስት እየተማሩ መኖር ቀጠለ። በቤተ-መንግስት ኑሯቸው ሙዚቃን እና የሥዕል ሙያንም በደንብ አወቁ።

ነጋድራስ ተሰማ በ1900 ዓ.ም ወደ ውጭ አገር ሄደው ተማሩ። ሙሴ ሆልስ የተባለ ጀርመናዊ በኢትዮጵያ የሚያደርገውን ቆይታ ጨርሶ ወደ አገሩ ሲመለስ ለስንብት ከአፄ ምኒልክ ፊት በቀረበ ጊዜ ወደ አገሩ ወስዶ የሚያስተምራቸው ሶስት ወጣቶች እንዲሰጡት ጠየቀ። አፄ ምኒልክም ፈቅደውላቸው ወደ ጀርመን አገር ሄደው የአውቶሞቢል አሠራር አጠኑ። በዋናነት የሚካኒክነትና የሹፊርነት ሙያ ቢያጠኑም በሙዚቃውም ብዙ ስራ ለመስራት ቻሉ። ነጋድራስ ተሰማ መስንቆ መምታና ዜማ አወጣጥን ከአባታቸው ተምረው ስለነበር ጀርመን አገር ሄደው በቆዩበት ጊዜ “ሂስ ማስተር ሾይስ” ከሚባለው ከባንያ ጋር በመዋዋል 17.000 የጀርመን ማርክ ተከፍሏቸው በዘለሰኛና በመዲና ላይ ያተኮሩ 17 ዲስኮችን ለማስቀረፅ ቻሉ።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ በአፄ ምኒልክ በልጅ ኢያሱ፣ በንግሥት ዘውዲቱ እና በቀዳማዊ ኃይለሥላሴ መንግሥታት ሲኖሩ በመኪና ማካኒክነት፣ ሹፊርነት፣ ነሥዕል፣ በመዚቃ እና በሌሎችም ተጓዳኝ ሙያዎች

ይታወቃል። ነጋድራስ ተሰማ የጣሊያን ወረራ በመጣ ጊዜ አዲስ አበባ የነበሩ ሲሆን ጠላት የሚቃወሙ ብዙ ግጥሞችን ገጥመዋል። ከነዚህም አንዱ

“እገበያ መሀል ፈስ እያንዛረጡ፤
አውራ ጎዳና ላይ ዳቦ እየገመጡ፤
ቤ-ክርስቲያን ውስጥ ትምህርት እየጠጡ፤
እንዲህ ነው ወይ ጣልያን አልጋ ላይ ሲወጡ።”

ነጋድራስ ተሰማ በጋብቻ ህይወታቸው የፈጸሙት የአፄ ምኒልክ የአጎት ልጅ ከሆኑት ወ/ሮ ሙላቷ ገብረሥላሴ ጋር ሲሆን ታዋቂውን የሰፖርት ሰው ይደነቃቸው ተሰማን ጨምሮ ሰባት ልጆችን አፍርተዋል። ነጋድራስ ተሰማ ከአገር ውስጥ አርምኛ እና አደርኛን ከውጪ ደግሞ ፈረንሳይኛ፣ ጣሊያንኛ፣ ጀርመንኛ፣ አረብኛ ቋንቋዎችን አጣርተው ይናገራሉ። ነጋድራስ ተሰማ ጥቅምት 3 ቀን 1957 ዓ.ም. በተወለዱ በ87 ዓመታቸው ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተዋል።

ይደነቃቸው ተሰማ - ደማቁ የእግር ኳስ ባለታሪክ

እግር ኳስን ተጫውቶታል ... አሰልጥኖታል ... መርቶታል።አመራርነቱ ደግሞ ከኢትዮጵያም የተሻገረ ነበር።በእነዚህ እግር ኳሳዊ ተግባራት ሁሉ ወርቃማ ስኬቶችን ተጎናፅፏል።ዛሬ ይህን መሰል ደማቅ ታሪክ መፃፍ የቻለውን የአንጋፋውን የሰፖርት ሰው የይደነቃቸው ተሰማን ታሪክ በጥቂቱ እንመለከታለን።

ይደነቃቸው ተሰማ መስከረም 1 ቀን 1914 ዓ.ም ጅም ከተማ ውስጥ ተወለደ።አባቱ የበርካታ ሙያዎች ባለቤት የነበሩት ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ሲሆኑ፤ እናቱ ደግሞ ወይዘሮ ሙላቷ ገብረሥላሴ ይባላሉ።አዝማሪ፣ ባለቅኔ፣ ቀራፂ፣ ሰዓሊ፣ ነጋዴ፣ መኪና አሸከርካሪ፣ መካኒክ፣ ፖለቲከኛ፣ ፎቶ አንሺ ... የነበሩት ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ፤ በዳግማዊ አፄ ምኒልክ፣ በልጅ ኢያሱ፣ በንግሥት ዘውዲቱና በቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ዘመን መንግሥታት ስመ ጥር ሰው ነበሩ።በተለይ በልጅ ኢያሱ ዘመን ጉልህ ፖለቲካዊ ተሳትፎ ነበራቸው።

ለልጅ ኢያሱም የተለየ አክብሮት ስለነበራቸውና አብዛኛው በአዲስ አበባ ከተማ የነበረው የመሐል አገሩ መኳንንት ልጅ ኢያሱን ከሥልጣን ለማውረድ በተሰለፈ ጊዜ ሁሉ ነጋድራስ ተሰማ ግን የልጅ ኢያሱ ታማኝ ባለሟል ሆነው እስከ መጨረሻው ድረስ በመዘለቃቸው ልጅ ኢያሱ ከሰልጣናቸው ተሸረው ዘውዲቱ ምኒልክ ንግሥት፤ ደጃዝማች ተፈሪ መኮንን ደግሞ አልጋ ወራሽ ሆነው በተሾሙበት ወቅት በቀልድ አዋቂነታቸውም ተደናቂ የነበሩት ነጋድራስ ተሰማ በግዞት ወደ ጅም ተወሰደው ነበር።ይደነቃቸው የተወለደውም በዚህ ወቅት ነበር።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ

ቀራፂ፣ አዝማሪ፣ ባለቅኔ ፣ ነጋዴ፣ የመኪና ጠጋኝና ሹፊር...የመጀመሪያው ሙዚቃን በሸክላ ያስቀረፁ እና ህጋዊ መንጃ ፍቃድ በመያዝ (ከጀርመን ሀገር) የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ መኪና አሸከርካሪ /ሹፊር/ ናቸው። በኢትዮጵያ የሙዚቃ ታሪክ (Recording History) በሸክላ የተቀረፀ የመጀመሪያው ዜማ የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ስራዎች ሲሆኑ ዘመኑም በአጤ ምኒልክ ዘመነ መንግሥት ነበር (እ.ኤ.አ 1910)።

በ1900ዓ.ም ሙሴ ሆልስ የተባሉ ጀርመናዊ በኢትዮጵያ ለብዙ ጊዜ ከቆዩ በኋላ ወደ ሀገራቸው ሲመለሱ አፄ ምኒልክን በተሰናቡበት ጊዜ ጀርመን ሀገር ወሰደው የሚያስተምሯቸው ሶስት ወጣቶች እንዲሰጧቸው ስለ ጠየቁቸው እና ነጋድራስ ተሰማ እሸቴም በጥሩ ሰዓሊነታቸው በቤተ መንግሥቱ ስለ ታወቁ “ያ ተሰማ እሸቴ እጁ ብልህ ነውና መኪና መንዳት እና መጠገን እንዲግር እሱ ይኸደ” ብለው አፄ ምኒልክ ስለ ወሰኑ ወደ ጀርመን አገር ሄደው ለሁለት አመት ተኩል ያህል የአውቶሞቢልን አሰራር ለመማር ችለዋል።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ መሰንቆ መምታት እና ዜማ ካባታቸው ተምረው ስለነበር ወደ ጀርመን ሄደው በቀደበት ጊዜ የተላኩበትን የሹፊርነት እና የመካኒክነት ትምህርት አጠናቀው አጥጋቢ ውጤት ከማምጣታቸውም በላይ የመጀመሪያውን የአማርኛ ዜማ በሽክላ ለማስቀረፅ በቅተዋል።

በጀርመን ቆይታቸው ወቅት “ሂዝ ማስተርስ ሾይስ” የተባለው የጀርመን የሙዚቃ ድርጅት ጠይቋቸው የኢትዮጵያ መዲና እና ዘለሰኛ ዜማዎችን በ17 አይነት ስልት እየተጫወቱ ተቀርፀዋል።ኩባንያው የተሰማ እሸቴን ዜማዎች በ17 ሽክላዎች የቀረፀ ሲሆን ለዜማው ባለቤት የድካም ዋጋ እንዲሆን በወቅቱ 17ሺህ የጀርመን ማርክ ከፍሏቸዋል።

በዘመኑ ብቻ ሳይሆን በሀገራችን አሁንም እነዚህ የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ብርቅዬ ሽክላዎች በአዲስ አበባ የኒሽርስቲ በኢትዮጵያ ዋናትና ምርምር ተቋም ውስጥ ተሰብስበው ይገኛሉ።እነዚህ በተቋሙ እጅ ያሉት 16 ያህል ሽክላዎች እያንዳንዳቸው ሁለት ሁለት ዜማዎችን የያዙ ሲሆን በአጠቃላይ 32 ዜማዎች ተቀርፀውባቸዋል።

እያንዳንዱ የሽክላው ገፅ ላይ A ወይም B ተብሎ ተሰይሟል።የዜማው ስምም ተፅፎበታል።የዜማው ባለቤት ተሰማ እሸቴ ስም አለ፤ሽክላው ጀርመን ሀገር መሰራቱ እንዲሁም የሽክላው ቁጥር ተጠቅሷል።ሌሎች የአማርኛ ዲስኮች የተቀረፁት ጠላት ኢትዮጵያ ሊገባ ሁለት አመት ያህል ሲቀር ነው፤ የእነ ፈረደ ጎላ፣ ንጋቷ ከልካይ እና ተሻለ መንግስቱ የዜማ ሽክላዎች ብቅ ያሉት።

እስከዚያ ጊዜ ድረስ ግን የነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ሽክላ ዎች ከ20 አመት በላይ አቅም ባላቸው ቤተሰቦች ዘንድ በብቸኝነት በግራማፎን ሲደመጡ ቆይተዋል። ነጋድራስ ተሰማ በዘፈናቻቸው የአገርና የባንዲራ ፍቅርን ፣ የተቃራኒ ፆታን ፍቅር ፣ስልጣንን፣ጀግንነትን አውድሰውበታል።

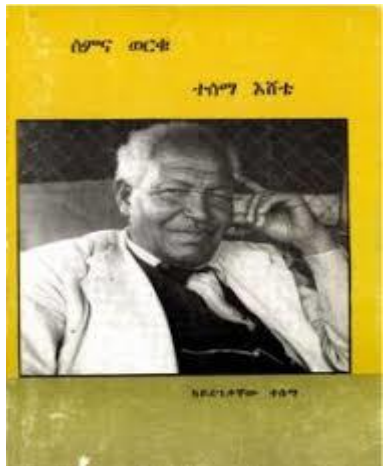
ነጋድራስ ተሰማ፣ የመኪና ሹፍርናና የመካኒክነት ሙያን እንዲሰለጥኑ በአፄ ምኒልክ ተመርጠው ወደ ጀርመን አገር በተላኩ ጊዜ ከተላኩበት ሙያ ውጪ በስዕል ፣በቅርፃ ቅርፅና በሙዚቃ ሙያ በርካታ ስራዎችን ሲሰሩ ቆይተው ወደ አገራቸው ተመልሰዋል።

ነጋድራስ ተሰማ እሸቴ ከአባታቸው ከአቶ እሸቴ ጉቤ እና ከእናታቸው ከእማሆይ ወለተየስ ሀብቱ ሀምሌ 20 ቀን 1869ዓ.ም ምንጃር ቀርሾ አጥር በተባለው ስፍራ ነውየተወለዱት ።አባታቸው አቶ እሸቴ የራስ መኮንን ጭፍራ ስለ ነበሩና መሰንቆም ስለሚጫወቱ ራስ መኮንንን ተከትለው ወደ ሐረር ሲሄዱ ነጋድራስንም በህፃንነታቸው ይዘዋቸው በመሄዳቸው ያደጉት እና አማርኛ ትምህርታቸውን ያጠናቀቁት በሐረር ነው።

አባታቸው አቶ እሸቴ ሐረር እንዳሉ በመሞታቸው ነጋድራስ ተሰማ በወጣትነት ዕድሜያቸው ዳግማዊ አፄ ምንጊክን ተከትለው ወደ አዲስ አበባ መጡ።እኚህ ሰው የኢትዮጵያ ስፖርት ፈርጥ የሆኑት የአቶ ይድነቃቸው አባት ናቸው።

የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ቀራፂ፣ ፎቶግራፊር፣ አዝማራ፣ባለቅኔ፣ሰዓሊ፣ የፖለቲካ ሰው ፣ የመኪና ጠጋኝና ሹፊር የሆኑት ነጋድራስ ተሰማ ፣በዘመናቸው በርካታ አዳዲስ ነገሮችን ለመጀመር ከፍተኛ ፍላጎትና ጉጉት የነበራቸው ሰው ነበሩ።

ከዘፈን ችሎታቸው በተጨማሪ የተለያዩ ስዕሎችንና ቅርፃ ቅርፆችን በመሰራት ለአዳዲስ ሙያዎች ፈር ቀዳጅ እንደሆኑም ይነገራል። ሃሳባቸውን በነፃነት ለመግለፅና ፊት-ለፊት ለመጋፈጥ ደፋር ነበሩ የሚባሉት ነጋድራስ ተሰማ፣የቅርፃ ቅርፅ ስራዎች ፣ስዕሎችና ዘፈን ሀጠያትና ክፉ ስራ እንደሆነ ይታመን በነበረበት በዚያ ዘመን ፣ የፍቅረኛቸውን ምስል በቅርፅ ሠርተውና

የተለያዩ የፍቅር ዜማዎችን በማዜም፣ዘመናቸውን የቀደሙና ሃሳባቸውን በነፃነት ለመግለፅ የደፈሩ ሰው ናቸው።

**መልካም ንባብ ለሁላችን።እባካችሁ ከርዕሱ ውጭ የሆነ አስተያየት ከመስጠት እንቆጠብ እባካችሁ!!!!
እርምት ካለ ለመታረም ዝግጁ ነኝ።”-አብ ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ መራኸቦን ካብ መጽሓፍ “መርሰዔ ሀዘን ወልደ ቂርቆስ፣ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ 1922 እስከ 1927፣ 2009 ዓ.ም” ዝተወሰደ ኢዩ።**

“Tessema Eshete (27 July 1876 to 13 October 1964) was born in Minjar, [Ethiopia](#), to his mother Woleteyes Habtu and his father Eshete Gube.

In the year 1908, Tessema was selected by Emperor Menelik and sent to [Germany](#) with German concessionaire Arnold Holtz to be trained as the first Ethiopian Automobile driver/auto mechanic.^[1] This was to be a life-changing mission for him. He accomplished his training, and also recorded Ethiopia's first music/songs on 17 double sided shellack disks. A not so wealthy young man when he departed, Eshete became one of the richest Ethiopians on his return to the country. He was paid 17,000 Gold Marks by Beka Rekords Berlin, and also earned continuous income from the sale of his disks which were reproduced by HMV Germany in 1912, Odeon Germany in 1931 and Odeon Milan during the brief Italian occupation of Ethiopia 1935-1941.^[2]

Tessema was a jack of all trades. He was a poet, a wit, a painter, a sculptor, political appointee, explorer, developer and an accomplished photographer.

His son Ato Yidnekachew Tessema (1921-1987) became "the father of sport in Africa"^[3] and wrote a biography of his father. “ ካብ ዊኪፐድያ ዝተወሰደ ኢዩ።

በሉ እምበኣር፡ክቡራት ኣንቡቡቲ፣ብዛዕባ ነጋድራስ ተሰማ እሹቴ ብዙሕ ክጸሓፍን ክበሃል ይከኣል ኢዩ።ምስ ጥልያን ዝክበሮም ርኽብ ይኹን ምስ ኣቤቶ ኢያሱ ብምልፋናምን ናብ ኮረሻ ስልጣን ብምምጽእምን፣ጃንሆይ ብቂምን ቅርሕትን እንታይ ይገብርዎም ምንባሮም ብኸፊሉ ካብ ምደባ ስርሓውቶም ተግዚብኩምን ተገንዚብኩምን ክትኩኑ ተሰፋ እገብር።